

V LAT Uniwersytetu Trzeciego Wieku SGH (2006-2011)

Skromna z założenia konferencja jubileuszowa UTW SGH (26 września 2011 r.), będąca podsumowaniem 5 lat działalności UTW SGH, zorganizowana pod honorowym patronatem JM Rektora prof. dr hab. Adama Budnikowskiego, otrzymała niespodziewanie niecodzienną oprawę i program za sprawą znakomitych gości, którzy zaszczylili ją swoją obecnością. Do UTW SGH przybył premier rządu Donald Tusk i sekretarz stanu w KPRM minister Bartosz Arłukowicz.

Wystąpienie premiera zdominował temat rządowego programu wsparcia dla środowiska senioralnego. Szef rządu zapowiedział zwiększenie od przyszłego roku środków budżetu Państwa na program senioralny.

– *Zakładamy, że już w 2012 r. powinniśmy znaleźć 65 mln zł na wsparcie dodatkowych działań, co przy dotychczasowych środkach jest wzrostem o kilkaset procent* – powiedział szef rządu, odnosząc się do finansowania zajęć dla seniorów. Dodał, że co roku rząd będzie zwiększać tę kwotę o 20 mln zł. W 2014 roku suma ta będzie wynosić 110 mln zł.

Nasz program Świetlików oparty o gminy i powiaty będzie także poświęcony aktywizacji osób starszych – podkreślił. – *Nie będą to wyłącznie uniwersytety trzeciego wieku. Zakładamy, że powstanie ogólnopolska sieć warsztatów zdrowotnych, które umożliwią wzajemną pomoc poprzez edukację zdrowotną, spotkania z lekarzami czy elementy rehabilitacji* – wyjaśnił szef rządu.

– *Mądrość, zdrowy rozsądek, gotowość do działania, nawet jeśli nie zawsze okoliczności pozwalają, czynią z Państwa grupę ludzi bezcenną, także z punktu widzenia interesów całego państwa* – powiedział za zakończenie Donald Tusk.

Fot. Bogusław Dudzic, Irena Koszewska

programu. Zapewnił także, iż przewiduje podjęcie szerokiej akcji informacyjnej o programie z udziałem liderów UTW z całego kraju.

Rządowy projekt na rzecz seniorów wraz z zabezpieczeniem w budżecie państwa na jego realizację znacznych środków finansowych to wydarzenie historyczne, niemające w Polsce precedensu. Znakomicie rokuje, że osiągnięte zostaną cele ogólnopolskiego, zainicjowanego przez UTW SGH, projektu pt. ROK 2012 – ROKIEM UTW. Przesłaniem projektu jest podniesienie rangi kształcenia ustawicznego seniorów do rangi zadania administracji centralnej oraz objęcie go systemowym wsparciem finansowym rządu.

Materializują się zatem słowa wypowiedziane 9 maja 2011 r. w Pałacu Prezydenckim przez szefa Kancelarii Prezydenta RP, ministra Jacka Michałowskiego, który powiedział:

– *To wielki projekt, przed którym jest gigantyczna przyszłość; [...] chcemy rozpocząć proces wspierania uniwersytetów trzeciego wieku na większą skalę [...].*

ROK 2012 – ROKIEM UTW, w kontekście inicjatywy rządu, to swoisty fenomen, bo projekt formalnie się jeszcze nie

Fot. Bogusław Dudzic, Irena Koszewska

Prace na rządowym programem wsparcia dla seniorów, o którym mówił w SGH premier, trwają od kilku miesięcy. W roboczym zespole pod przewodnictwem ministra Bartosza Arłukowicza brała udział także Krystyna Lewkowicz, szefowa UTW SGH.

Minister B. Arłukowicz poinformował w czasie konferencji, że przygotowany jest już projekt Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie powołania międzyresortowego Zespołu ds. aktywizacji osób w wieku emerytalnym. W najbliższym czasie zostanie wyłoniony podmiot do zarządzania środkami

Fot. Maria Wachowiak

rozpoczął, a już na etapie przygotowań i promocji zyskał poparcie najważniejszych osób w państwie, w tym patronat honorowy Pierwszej Damy Anny Komorowskiej, a teraz także rządu RP, który wyszedł z propozycją systemowego, wieloletniego wspierania finansowego działań UTW na rzecz seniorów. Tak więc już realizuje się jego najważniejszy cel horyzontalny.

W obecności premiera Donalda Tuska i ministra Bartosza Arłukowicza

– prezes firmy doradczej INCERT Piotr Wagner oraz firmy certyfikacyjnej SAI GLOBAL POLSKA Wojciech Kowalkowski wręczyli prezesowi UTW SGH Krystynie Lewkowicz Certyfikat ISO 9001:2008;

– prorektor SGH prof. dr hab. Anna Karmańska i Krystyna Lewkowicz wręczyły dwóm bardzo zasłużonym dla uniwersyteckiego środowiska osobom – szefowi Kancelarii Prezydenta RP ministrowi Jackowi Michałowskiemu oraz posłowi PO Michałowi Szczerbie dyplomy potwierdzające nadanie honorowego tytułu *Wielkiej Osobowości Uniwersytetów Trzeciego Wieku*.

Szanowni laureaci – zwróciła się do wyróżnionych Krystyna Lewkowicz – *to tylko symbol, ale z wielkim ładunkiem pozytywnych emocji.*

Chwila refleksji

Kiedy w maju 2006 r. ówczesna prorektor SGH prof. dr hab. Maria Romanowska wystąpiła z inicjatywą powołania przy SGH Uniwersytetu Trzeciego Wieku, nikt z założycieli tak naprawdę nie miał koncepcji ani wyobrażenia, jak dokładnie ma wyglądać ta uczelnia dla seniorów.

Uczyć musieliśmy się szybko i to na własnych doświadczeniach, bo od początku skala tego zjawiska i zainteresowanie udziałem w UTW SGH nieco nas zaskoczyły, a oczekiwania słuchaczy okazały się być bardzo wysokie.

Pięć lat funkcjonowania minęło jak jeden dzień, a tempo pracy, jakie wspólnie musieliśmy sobie narzucić, było i jest nadal ogromne.

Dziś możemy śmiało powiedzieć, że nasze wspólne dzieło pozytywnie zaskoczyło nas samych.

UTW SGH przebył w ciągu tych 5 lat bardzo długą drogę, zdołał w tym czasie osiągnąć czołową pozycję w uniwersyteckim środowisku, liczącym już ponad 320 placówek tego typu, zaferować słuchaczom bardzo rozbudowaną, niespotykaną w innych uniwersytetach ofertę programową na isticie uniwersyteckim poziomie, wygrać kilka

prestiżowych konkursów grantowych, założyć własne wydawnictwo Panorama UTW SGH, utworzyć i prowadzić Ogólnopolskie Porozumienie UTW, liczące już 55 członków z kraju i zagranicy, uzyskać status organizacji pożytku publicznego i wreszcie wdrożyć, jako pierwszy w Polsce UTW, System Zarządzania Jakością potwierdzony certyfikatem ISO 9001:2008. Jest też inicjatorem i głównym organizatorem największego jak dotychczas projektu środowiska UTW zmierzającego do ustanowienia roku 2012 – Rokiem UTW.

Uznanie dla tej inicjatywy, a przede wszystkim dla procesu konsolidacji środowiska UTW i koalicji poparcia, jaką udało się uzyskać dla jego realizacji, wyraził prezydent Bronisław Komorowski, odznaczając 9 maja br. liderki UTW: Krystynę

Lewkowicz i Wiesław Borczyk (Prezes Sądeckiego UTW) Złotymi Krzyżami Zasługi.

UTW SGH stał się też partnerem wspierającym program Rządu Hiszpańskiego polegający na dotowaniu wypoczynku seniorów w Hiszpanii, zorganizował kilka prestiżowych międzynarodowych konferencji o tematyce senioralnej i niestandardowych ogólnowarszawskich imprez integracyjnych na Torze Wyścigów Konnych na Służewcu.

Wtopił się w krajobraz Szkoły, bo w jego szeregach jest wielu absolwentów i byłych pracowników SGPiS/SGH,

członków ich rodzin i przyjaciół. Członkowie Stowarzyszenia Absolwentów SGH mogą korzystać z całej oferty wykładowej bez żadnych formalności i opłat, a z pozostałych zajęć i imprez na analogicznych zasadach jak członkowie Uniwersytetu.

UTW SGH kultywuje akademickie obyczaje i tradycje oraz podtrzymuje więzi z absolwentami Szkoły, kreuje też pozytywny wizerunek SGH, jako Uczelni posiadającej ofertę edukacyjną dla studentów w każdym wieku.

U progu VI roku akademickiego UTW SGH znajduje się w doskonałej kondycji, która ma oparcie w solidnych podstawach:

- współpracy z renomowaną uczelnią – SGH i jej wsparciem logistycznym i naukowym;
- współpracy ze stałymi partnerami, do jakich zaliczyć należy Miasto st. Warszawa oraz Polsko-Amerykańską Fundację Wolności;
- systemowej współpracy z wolontariuszami – głównie doktorantami i studentami SGH;
- sprawdzonym w licznych bojach zespole pasjonatów, którzy tworzą ten Uniwersytet.

Motto działania UTW SGH na VI rok akademicki brzmi: *UTW SGH to uczelnia na złoty medal* – należy je odczytywać w bardzo szerokim, zarówno w dosłownym, jak i metaforycznym kontekście.

Profesor Edward Lipiński – wspomnienie

W panteonie szczególnie zasłużonych dla SGH i społeczności akademickiej poczesne miejsce zajmuje Profesor Edward Lipiński, wybitny ekonomista, pedagog, działacz gospodarczy, socjalista społecznie wrażliwy na ludzką krzywdę i wyzysk, wierny do końca długiego życia głoszonemu poglądom. Urodził się w 1888 r. w Nowym Mieście nad Pilicą i zmarł w Warszawie w 1986 r. Studiował w Wyższej Szkole Handlowej w Lipsku w latach 1909-1913. Od najmłodszych lat był związany z ruchem socjalistycznym zarówno w kraju, jak i za granicą. Po powrocie do Polski pracował jako urzędnik bankowy, a następnie przyjął posadę nauczyciela historii w gimnazjum im. Władysława IV na warszawskiej Pradze. Pisał i publikował już 1916 r. swoje prace w czasopiśmie „Ekonomista”. Od 1928 r. przez prawie 50 lat był jego redaktorem naczelnym. Od powstania Wyższej Szkoły Handlowej związał się z Uczelnią jako wykładowca, a następnie jako profesor zwyczajny, kierując Katedrą Ekonomii, gdzie zajmował się teorią koniunktur. Prowadził dla kończących studia specjalistyczne wykłady i seminaria z tej dziedziny nauk ekonomicznych. Profesor E. Lipiński zasłużył się w zmianie profilu Uczelni, rozszerzając zakres nauki do poziomu akademickiego, co w rezultacie sprawiło, że przedwojenna Szkoła Główna Handlowa znalazła się w czołówce akademickich uczelni ekonomicznych nie tylko w Europie.

W 1931 r. prof. E. Lipiński został prezesem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. W latach 1926-1939 kierował zorganizowanym własnym staraniem Instytutem Koniunktur i Cen, zasiadał w uczelnianym Senacie, a w latach

1937-1938 był prorektorem Szkoły Głównej Handlowej. Brał udział w pracach Ligi Ochrony Praw Człowieka i Obywatela, przeciwstawiał się wystąpieniom antysemitycznym w przedwojennym okresie SGH. Czas niemieckiej okupacji to zakazane nauczanie na szczeblu akademickim (wówczas była zgoda jedynie na szkoły zawodowe). Profesor E. Lipiński w porozumieniu z Zarządem m.st. Warszawy zorganizował średnią Miejską Szkołę Handlową, która potajmniej działała jak uczelnia akademicka w oparciu o wykłady i seminaria, zarówno magisterskie, jak i doktoranckie, dając możliwość kolejnym rocznikom ukończenia studiów w pełnym zakresie programu SGH oraz umożliwiając zatrudnienie kadry profesorskiej i asystenckiej.

Odzyskanie niepodległości to nowe zadania, takie jak: organizacja części SGH na terenie Łodzi, kontynuacja prac Uczelni w Częstochowie, odbudowa zniszczonego gmachu w Warszawie przy ul. Rakowieckiej. Profesor prowadził wykłady i seminaria, egzaminował i pracował na stanowisku dyrektora departamentu w Ministerstwie Przemysłu, gdzie powołał do życia Instytut Gospodarki Narodowej. Będąc Prezesem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego i redaktorem naczelnym „Ekonomisty”, na początku 1947 r. wydał pierwszy powojenny numer organu ekonomistów polskich. W tym samym roku został prezesem Banku Gospodarstwa Krajowego. Gromadził w banku wybitnych ekonomistów, takich jak np. dr S. Ugniewski czy dr E. Tabaczyński. Bank prowadził nabór przyszłych pracowników, zatrudniając studentów SGH na stanowiskach praktykantów – stypendy-

stów. Należeli do nich m.in.: autor wspomnień, St. Deszczyński, St. Madziar. Profesor E. Lipiński stworzył szczególnie humanitarne i pełne wzajemnego szacunku warunki pracy i poszanowania jej na każdym szczeblu zależności służbowej. Pamiętam słowa prof. E. Tabaczyńskiego (naczelnika wydziału), jak chciałem uprościć obieg dokumentów, pomijając podpis (aprobate) wiekowych emerytów Banku (jeszcze z oddziału we Lwowie), przeprowadzanych z domu BGK (róg Brackiej i Al. Jerozolimskich) do „pracy” w banku. Prof. E. Tabaczyński, mój bezpośredni przełożony, powiedział: „Panie Janku, proszę pamiętać, że ci emeryci oddali swoje siły i lata pracy dla rozwoju banku. Oni bez pracy skróciliby sobie życie, muszą więc mieć swoje biurka i proste zadania. Oddając im należny szacunek, szykujemy podstawy szacunku i koleżeńskej solidarności dla siebie”. Kiedy prosiłem o zwolnienie w związku z wizytą lekarską w przychodni Pomocy Lekarskiej dla Młodzieży Akademickiej na Mochackiego, to otrzymałem talon (opłata za wizytę) u znakomitego, najlepszego w kraju okulisty – prof. dr Altenbergera z pouczeniem, że pracownicy mają się leczyć u najlepszych specjalistów, bo nasze zdrowie jest bardzo cenne dla Banku.

W banku była doskonała stołówka, gdzie zasiadano przy stolikach bez względu na stanowisko. Sam miałem kilka okazji do zamienienia z prof. E. Lipińskim kilku słów w czasie obiadu. Zawsze był życzliwy dla młodzieży, umiał ośmielić i znaleźć stosowne pytanie o pracę, naukę czy zdrowie. Prezes to była wspaniała osoba, nie figura.

Poza wykładami w SGH-SGPiS Profesor wykladał na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Dużo pracy poświęcał teoriom ekonomicznym K. Marksa. Dokonał wyboru najlepszych prac ekonomistów radzieckich, pisząc pracę pt. *Zagadnienia ekonomii politycznej socjalizmu ZSRR*. Głośna i znana była wypowiedź prof. Lipińskiego w czasie dyskusji na Uniwersytecie Warszawskim na temat pracy J. Stalina pt. *Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR*. Kiedy dyskutanci wychwalali ekonomiczną wiedzę J. Stalina, E. Lipiński wstał i powiedział: „Na pewno J. Stalin jest wielkim przyjacielem ZSRR, wielkim wodzem i politykiem, ale ekonomistą to on nie jest”. Zapadła cisza i na tym się sprawa oficjalnie zakończyła. Wypowiedź świadczyła o dużej odwadze Profesora i Jego bezkompromisowości w obronie nauki. Długo studenci UW powtarzali tę wypowiedź, która wyszła poza mury uczelni. W 1954 r. prof. E. Lipiński został dziekanem Wydziału Nauk Ekonomicznych UW, a w 1956 r. powrócił do SGPiS. Aktywnie uczestniczył w Zjeździe Absolwentów

W K H - W S H - S G H -

-MSH-SGPiS w dniach 2-3 XI 1956 r., jak też w zjeździe 2-3 X 1981 r. na 75-lecie SGH. Wygłosił ciekawy i o zupełnie nowym spojrzeniu wykład o socjalizmie. W 1970 r. Senat SGPiS nadał prof. E. Lipińskiemu tytuł doktora honoris causa. Wykłady Profesora cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów. Aula przy Rakowieckiej zawsze była pełna. Wykłady były żywe, nacechowane stalową logiką i okraszane humorem. Pamiętam, jak Profesor kreślił na tablicy rosnącą i opadającą krzywą użyteczności krańcowej, wyjaśniając, że pierwszy kieliszek francuskiego koniaku smakuje znakomicie, następny i dalsze są jeszcze lepsze, aż do momentu nasycenia, a po tym momencie każdy kieliszek, nawet najlepszego koniaku, co raz mniej smakuje.

Profesor był znakomitym znawcą koniaków oraz win francuskich i często te trunki były ilustracją porównawczą różnych opinii. Spotkałem Profesora w Klubie Ekonomisty (był już honorowym Prezesem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego), ukloniłem się z szacunkiem, pozdrawiając i informując, że jestem jego wychowankiem. Profesor spytał się mnie o rocznik, odpowiedziałem – 1948, Profesor zamyślił się i odpowiedział: „To był dobry rocznik studencki i urodzajny dla dobrych win we Francji”.

Profesor E. Lipiński był ostrym krytykiem polityki gospodarczej zarówno ekipy Wł. Gomułki, jak i E. Gierka. Należał do grupy założycieli Komitetu Obrony Robotników, jak też protestował przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego. Na pewno mimo swoich zasług nie był ulubieńcem władzy, co opisał korespondent „The Economist” w 1978 roku, dając pod zdjęciami E. Lipińskiego i E. Gierka podpisy: „Lipinski democrat, Gierka undemocrat”.

Profesor E. Lipiński zyskał sobie wysoki autorytet naukowy i moralny nie tylko w kraju, będąc członkiem Polskiej Akademii Nauk, lecz także i za granicą, jako honorowy prezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Ekonomicznych, członek Francuskiej Akademii Nauk Moralnych i Politycznych oraz Brytyjskiej Akademii Nauk. Posiadał liczne odznaczenia polskie i wielu innych krajów.

Pasją naukową Profesora były studia nad dawnymi i współczesnymi utopiami, od „Utopii” Tomasza More’a zaczynając. Uważał, że koncepcje utopijne uskrzydlały myśl ludzką, wskazując bariery, które trzeba pokonać na drodze do lepszego świata. Może to właśnie najlepiej świadczy o szlachetności motywów i dobroci serca. Swoje niestrudzone wysiłki kierował głównie na nauczanie młodzieży.

Kochał młodzież i był jej zawsze życzliwy do końca swoich dni, czym zapisał się w sercach i umysłach swoich wdzięcznych studentów.

Profesor Edward Lipiński zmarł 13 lipca 1986 r., przeżywszy godnie i pracowicie prawie 100 lat.

Jan Rybak

wiceprezes Stowarzyszenia Absolwentów SGH

ABSOLWENT

**Miesięcznik Stowarzyszenia
Absolwentów SGH**

redaktor naczelny
Piotr Wachowiak

redaktor prowadzący
Anna Matysiak
tel. 22 564 98 36
e-mail: sasgh@sgh.waw.pl

zespół redakcyjny
Krystyna Lewkowicz
Bartosz Majewski

Adres redakcji
Stowarzyszenie Absolwentów SGH
„Absolwent”
al. Niepodległości 162, pok. 133
02-554 Warszawa

Zmiana miejsca i godzin pracy sekretariatu Stowarzyszenia

Informujemy, iż począwszy od października br. dyżury w sekretariacie Stowarzyszenia Absolwentów odbywają się w każdą środę w godzinach 13.00-15.00 w pok. 208 w budynku A. przy ul. Rakowieckiej 24.